

Obowiązek umieszczenia oddawczej skrzynki pocztowej

Redakcja:

Departament Rynku Poczтового 2024[©]

Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)

Czym jest obowiązek umieszczenia oddawczej skrzynki pocztowej?

Obowiązek umieszczenia oddawczej skrzynki pocztowej¹ jest ustawowym obowiązkiem, zgodnie z którym, określony podmiot zobowiązany jest do umieszczenia oddawczej skrzynki pocztowej², zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach.

Aby ustalić, czy jesteś objęty obowiązkiem umieszczenia oddawczej skrzynki musisz dysponować odpowiednimi danymi dotyczącymi Twojej nieruchomości, na podstawie których stwierdzisz jej rodzaj i przeznaczenie, a następnie odnieść je do wymogów prawnych.

Skrzynka skrzynce nierówna. Jakie mamy skrzynki pocztowe?

Można zaobserwować zasadniczo dwa rodzaje skrzynek pocztowych:

- **nadawcze skrzynki pocztowe** danego operatora pocztowego, za pośrednictwem których następuje zawarcie umowy o świadczenie usługi pocztowej, poprzez wrzucenie określonych przesyłek listowych do niej;
- **oddawcze skrzynki pocztowe** instalowane przez podmioty podlegające obowiązkowi skrzynkowemu, bądź przez operatora wyznaczonego³.

Za szczególny rodzaj oddawczych skrzynek pocztowych można uznać **skrytki pocztowe**, które mogą być instalowane najczęściej w placówce pocztowej operatora pocztowego. Umożliwiają one odbiór korespondencji, w tym zawiadomień o nadejściu przesyłek rejestrowanych, przez adresata na zasadach określonych przez tego operatora. Korzystanie ze skrytki pocztowej odbywa się najczęściej na podstawie odpłatnej umowy z operatorem pocztowym. Na adres skrytki pocztowej mogą być doręczane pisma kierowane przez organy państwowe, jeśli przewidują taką możliwość przepisy szczególne⁴.

Czym jest oddawcza skrzynka pocztowa i jaką pełni rolę?

Skrzynki oddawcze można określić mianem skrzynki, z której **adresat może odebrać kierowaną do niego korespondencję pozostawioną przez doręczyciela**, a której konstrukcja, materiał, z którego jest wykonana, oraz sposób jej umieszczenia jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Oddawcze skrzynki pełnią **istotną rolę** w obrocie pocztowym i stanowią jeden z końcowych sposobów doręczania przesyłek pocztowych, bądź zawiadomień (o próbie ich doręczenia, czy ich nadejściu).

¹ zwany dalej „obowiązkiem skrzynkowym”

² zwanej dalej „oddawczą skrzynką”

³ na lata 2016-2025 Poczta Polska S.A. została wybrana decyzją Prezesa UKE na operatora wyznaczonego

⁴ zobacz, kiedy korespondencja może być doręczana na adres skrytki pocztowej: [Zasady doręczania przesyłek pocztowych](#)

Niekwestionowana jest ich rola, nie tylko w kwestii świadczenia usługi pocztowej (ostatniego jej etapu, tj. doręczenia), ale **odgrywają one również rolę w uznaniu prawidłowości dokonania czynności procesowej doręczenia tzw. „sądówki”**, czyli pism procesowych nadawanych przez organy postępowania w postępowaniach prawnych⁵. Kwestia skrzynek pocztowych wpływa nie tylko na bezpieczeństwo obrotu pocztowego, ale powiązana jest z potrzebą ochrony tajemnicy pocztowej⁶.

Gdzie uregulowany jest obowiązek skrzynkowy?

Obowiązek skrzynkowy, jego kontrola oraz konsekwencje niewywiązania się z niego określone są w przepisach Prawa pocztowego⁷ i aktach wykonawczych. I tak:

- art. 40 Pp – uregulowano w nim **sam obowiązek skrzynkowy**, czyli kto i jakiego rodzaju nieruchomości podlegają temu obowiązkowi, sposoby jego realizacji, czy okoliczności wyłączające, bądź ograniczające omawiany obowiązek;
- przepisy Rozporządzenia skrzynkowego⁸ – określono w nich **wymagania, jakim powinny odpowiadać oddawcze skrzynki**, ich usytuowanie oraz warunki dostępu do nich dla operatorów pocztowych;
- art. 127 Pp – uregulowano **kontrolę** obowiązku skrzynkowego oraz **konsekwencje** ustalenia faktu jego naruszenia (wymierzenie kary pieniężnej albo odstąpienie od jej wymierzenia, sposób ustalania jej wysokości);
- art. 120b ust. 1 pkt 9 Pp – określono, jaki **organ uprawniony jest do kontroli** obowiązku skrzynkowego (jest nim Prezes UKE⁹);
- art. 120b ust. 2 Pp – przyznano **Prezesowi UKE** uprawnienie, zgodnie z którym, wykonujący kontrolę obowiązku skrzynkowego, **ma prawo wstępu na teren nieruchomości**, na których znajdują się oddawcze skrzynki pocztowe.

Kto podlega obowiązkowi skrzynkowemu?

Przepisy Prawa pocztowego¹⁰ precyzują, że obowiązkowi skrzynkowemu podlegają właściciele lub współwłaściciele określonej nieruchomości. Przepisy Prawa pocztowego nie wymieniają użytkowników wieczystych i współużytkowników wieczystych wśród podmiotów obowiązku skrzynkowego. Jednakże, przepisy prawa cywilnego wskazują, że budynki

⁵ szerzej w Poradniku UKE pt. [Zasady doręczenia przesyłek pocztowych](#)

⁶ tajemnica pocztowa obejmuje informacje przekazywane w przesyłkach pocztowych, informacje dotyczące realizowania przekazów pocztowych, dane dotyczące podmiotów korzystających z usług pocztowych oraz dane dotyczące faktu i okoliczności świadczenia usług pocztowych lub korzystania z tych usług

⁷ [ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe \(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1640 z późn. zm.\)](#), zwana dalej „Prawem pocztowym” lub „Pp”

⁸ [rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie oddawczych skrzynek pocztowych \(Dz. U. z 2014 r. poz. 506\)](#), zwane dalej „Rozporządzeniem skrzynkowym”

⁹ Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwany dalej „Prezesem UKE”

¹⁰ art. 40 ust. 1 Pp;

użytkowane przez użytkownika wieczystego stanowią jego własność¹¹, co odnosi się również do współużytkowników wieczystych.

W związku z brzmieniem przepisów Prawa pocztowego kryterium określającym, kto podlega obowiązkowi skrzynekowemu jest prawo własności, które uregulowane jest w przepisach Kodeksu cywilnego i innych ustaw. Przykładowo w sytuacji lokalu mieszkalnego zlokalizowanego w budynku „zarządzanym” przez **spółdzielnię mieszkaniową**, obowiązkiem skrzynekowym objęty jest właściciel (współwłaściciel) lokalu mieszkalnego. A więc, właścicielem (współwłaścicielem) takiego lokalu mieszkalnego może być:

- spółdzielnia mieszkaniowa – w sytuacji, gdy na rzecz takiego lokalu ustanowione jest spółdzielcze prawo lokatorskie;
- osoba, na rzecz której ustanowiono odrębną własność lokalu mieszkalnego – w sytuacji, gdy na rzecz takiego lokalu ustanowiono odrębną własność.

Powyższe odnosi się również do nieruchomości, których **użytkownikiem wieczystym lub współużytkownikiem wieczystym** jest spółdzielnia mieszkaniowa.

W przypadku współwłaścicieli nieruchomości, która podlega obowiązkowi skrzynekowemu, każdy ze współwłaścicieli podlega temu obowiązkowi i ponosi konsekwencje niewywiązania się z niego. Istotne dla wywiązania się z obowiązku skrzynekowego jest jego realizacja przez któregokolwiek ze współwłaścicieli.

W związku z brzmieniem art. 40 ust. 1 Pp stwierdzić można, biorąc za kryterium prawo własności, że obowiązkowi skrzynekowemu nie będą podlegały takie podmioty, jak np.:

- wspólnota mieszkaniowa, jako podmiot działający w imieniu właścicieli lokali¹²;
- zarządca nieruchomości, której np. wspólnota mieszkaniowa powierzyła zarząd nad nieruchomością;
- spadkobiercy zmarłego właściciela przed przeprowadzeniem postępowania spadkowego;
- dzierżawcy i najemcy nieruchomości;
- osoby lub inne podmioty sprawujące zarząd nad nieruchomością, np. administrator nieruchomości.

Czy wszystkie nieruchomości podlegają obowiązkowi skrzynekowemu?

Nie każda nieruchomość podlega obowiązkowi skrzynekowemu.

Przepisy Prawa pocztowego¹³ precyzują, że obowiązkowi skrzynekowemu **podlegają wyłącznie nieruchomości** następującego rodzaju:

- **nieruchomości gruntowe**, na których znajduje się budynek mieszkalny;

¹¹ art. 235 § 1 ustawy Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.), zwanej dalej „Kc”, który stanowi, że „Budynki i inne urządzenia wzniesione na gruncie Skarbu Państwa lub gruncie należącym do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków przez wieczystego użytkownika stanowią jego własność. To samo dotyczy budynków i innych urządzeń, które wieczysty użytkownik nabył zgodnie z właściwymi przepisami przy zawarciu umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste.”

¹² właściciele lokali mieszkalnych mogli powierzyć swojej wspólnotie zarządzanie nieruchomością w zakresie, który może obejmować zrealizowanie obowiązku skrzynekowego

¹³ art. 40 ust. 1 Pp

- **budynek mieszkalny** stanowiący **odrębną** nieruchomość.

W kwestii rozumienia powyższych pojęć, możesz skorzystać z poniższych podpowiedzi, w jaki sposób można ustalić ich znaczenie. I tak:

- **nieruchomość gruntowa** – zob. art. 46 § 1 Kc;
- **budynek** – art. 3 pkt 2 Prawa budowlanego¹⁴;
- warunki do uznania budynku za **budynek mieszkalny** – Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB)¹⁵;
- **budynek mieszkalny jednorodzinny** – art. 3 pkt 2a Prawa budowlanego;
- **samodzielny lokal mieszkalny** – art. 2 ust. 2 Uwl¹⁶;
- **samodzielny lokal mieszkalny** mogący stanowić **odrębną nieruchomość** – art. 2 ust. 1 Uwl.

Biorąc pod uwagę powyższe pojęcia oraz dysponując danymi co do konkretnej nieruchomości, **możesz ustalić, czy Twoja nieruchomość stanowi nieruchomość**, która podlega obowiązkowi skrzynkowemu.

Skąd pozyskać lub jak sprawdzić dane dotyczące rodzaju i przeznaczenia danej nieruchomości?

Bardzo ważne jest ustalenie, jakiego rodzaju i przeznaczenia jest dana nieruchomość, albowiem ma to znaczenie, czy objęta jest ona obowiązkiem skrzynkowym. Pomocne może być pozyskanie niezbędnych danych przykładowo z:

- **katastru nieruchomości** (ewidencji gruntów i budynków – EGiB) – jest to rejestr prowadzony przez właściwego starostę albo Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, ze względu na miejsce położenia nieruchomości;
- **księgi wieczystej** dla danej nieruchomości – jest ona prowadzona przez sąd rejonowy, wydział ksiąg wieczystych, właściwy dla miejsca położenia nieruchomości.

Osoba uprawniona powyższe dane może pozyskać lub sprawdzić na podstawie wydanego na jej wniosek wypisu z EGiB, bądź księgi wieczystej, którą może również przeglądać on-line (https://ekw.ms.gov.pl/eukw_ogol/menu.do). Aby przeglądać elektronicznie treść księgi wieczystej, należy znać jej numer dla danej nieruchomości.

Pewne dane (np. co do rodzaju użytków danej nieruchomości) można pozyskać jeszcze z serwisu internetowego „**geoportal.gov.pl**” (dostępnego pod adresem: <https://www.geoportal.gov.pl/o-geoportalu/aktualnosci>).

Serwis ten pełni rolę centralnego węzła Infrastruktury Informacji Przestrzennej, który dysponuje niektórymi danymi, m.in. z EGiB.

¹⁴ ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 z późn. zm.), zwana dalej „Prawem budowlanym”

¹⁵ Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) (Dz. U. z 1999 r. poz. 1316 z późn. zm.)

¹⁶ ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), zwana dalej „Uwl”

Czy obowiązek skrzynkowy może być wyłączony lub ograniczony?

Przepisy przewidują sytuacje, kiedy obowiązek skrzynkowy **może być wyłączony** bądź **ograniczony**. Ma to miejsce w sytuacji:

- zainstalowania przez operatora wyznaczonego **własnych oddawczych skrzynek**¹⁷ – w tym przypadku, obowiązek skrzynkowy zostaje wyłączony¹⁸;
- zainstalowania **przed rokiem 2014 oddawczych skrzynek**, zgodnych z poprzednimi przepisami (tj. obowiązującymi przed datą 1 stycznia 2014 r.), ale nie spełniających obowiązujących wymogów **co do wymiaru wysokości otworu wrzutowego**¹⁹ – takie oddawcze skrzynki mogą być użytkowane do momentu ich fizycznego zużycia i wymiany skrzynki albo wymiany jej elementu konstrukcyjnego z otworem wrzutowym.

Operatorowi wyznaczonemu **przysługuje prawo (a nie obowiązek)** instalowania i użytkowania na obszarach wiejskich lub obszarach o rozproszonej zabudowie **własnych oddawczych skrzynek**, po uzgodnieniu z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), na warunkach uzgodnionych z właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub posiadaczem samoistnym nieruchomości²⁰.

Czy wymogi dla oddawczych skrzynek odnoszą się wyłącznie do nowomontowanych skrzynek, czy również do tych już umieszczonych?

Zasadniczo, obowiązek skrzynkowy, w tym wymagania dotyczące oddawczych skrzynek, odnoszą się do skrzynek już zamontowanych, czy skrzynek nowomontowanych, zarówno wcześniej zakupionych, jak i nowych.

Przewidziano pewne odstępstwa od spełnienia wymogów przez zamontowane oddawcze skrzynki, a dotyczą one daty ich montowania. Mogą one korzystać z pewnych wyłączeń co do obowiązku spełnienia wszystkich obowiązujących wymogów.

Pamiętaj, że **nie każda oddawcza skrzynka** zamontowana przed rokiem 2014, zwolniona jest z obowiązujących wymagań. Konieczne jest, by taka skrzynka jednocześnie:

- zamontowana była przed rokiem 2014;
- była zgodna z przepisami obowiązującymi przed rokiem 2014²¹, m.in. w zakresie konstrukcji i sposobu oraz miejsca jej umieszczenia;

¹⁷ wykaz miejscowości, w których znajdują się przydrożne skrzynki oddawcze dostępny jest na stronie internetowej Poczty Polskiej S.A. pod adresem: <https://www.poczta-polska.pl/akty-prawne/>

¹⁸ art. 40 ust. 3 w związku z ust. 4 Pp

¹⁹ zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 Rozporządzenia skrzynkowego, obecnie wymiary otworu wrzutowego oddawczej skrzynki wynoszą co do wysokości – nie mniej niż 30 mm i nie więcej niż 45 mm

²⁰ art. 40 ust. 3 Pp

²¹ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 września 2003 r. w sprawie oddawczych skrzynek pocztowych (Dz.U. z 2003 r. poz. 1731 z późn. zm.), zwane dalej „poprzednim Rozporządzeniem skrzynkowym”

- spełniała obecnie wszystkie wymogi określone w przepisach²² za wyjątkiem wymogu, co do wymiarów wysokości otworu wrzutowego²³.

Taką oddawczą skrzynkę możesz obecnie używać do momentu jej fizycznego zużycia i jej wymiany, albo wymiany jej elementu konstrukcyjnego z otworem wrzutowym.

W jaki sposób powinienem zrealizować obowiązek skrzynkowy?

Jak już ustalisz, że podlegasz obowiązkowi skrzynkowemu, **powinieneś go zrealizować**.

Umieszczenie jakiegokolwiek skrzynki, w dowolnym miejscu i w wybrany przez Ciebie sposób **nie zawsze oznacza, że został zrealizowany obowiązek**. Może bowiem się okazać, że pomimo umieszczenia skrzynki, nie zrealizowałeś obowiązku. Powinieneś zatem zadbać, by w określony sposób, we właściwym miejscu umieścić skrzynkę spełniającą wymogi określone w przepisach. Stanowi to gwarancję zrealizowania obowiązku skrzynkowego.

Powinieneś jeszcze zweryfikować, **czy zamontowana wcześniej oddawcza skrzynka**, umieszczona została zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jeśli ustalisz, że jednak **nie, wymień ją na nową skrzynkę spełniającą wymagania**, a w sytuacji niepoprawnego jej umieszczenia, **umieść ją w nakazany sposób**. Zwróć też uwagę, czy Twoja skrzynka nie powinna wchodzić w skład **zestawu oddawczych skrzynek**²⁴.

W przepisach²⁵ określono, w jaki **sposób** właściciel lub współwłaściciele nieruchomości objętej obowiązkiem skrzynkowym, powinni **zrealizować ten obowiązek**. Wskazano, że:

- **w budynkach jednorodzinnych**²⁶ – przez umieszczenie oddawczej skrzynki przed drzwiami wejściowymi do budynku lub w ogólnie dostępnej części nieruchomości;
- **w budynkach wielorodzinnych**²⁷, w których wyodrębnione są co najmniej 3 lokale – przez umieszczenie w ogólnie dostępnej części nieruchomości zestawu oddawczych skrzynek w liczbie odpowiadającej liczbie samodzielnych lokali mieszkalnych oraz lokali o innym przeznaczeniu, jeżeli posiadają osobny adres.

Pojęcie „**ogólnie dostępnej części nieruchomości**” nie zostało zdefiniowane. Można przyjąć, że jest nią miejsce lub przestrzeń, do której doręczyciel powinien mieć dostęp. Takim miejscem może być np. elewacja budynku, korytarz za wspólnymi drzwiami wejściowymi do budynku, ogrodzenie nieruchomości.

²² przepisy Rozporządzenia skrzynkowego

²³ zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 Rozporządzenia skrzynkowego, obecnie wymiary otworu wrzutowego oddawczej skrzynki wynoszą co do wysokości – nie mniej niż 30 mm i nie więcej niż 45 mm; wymiary obowiązujące przed rokiem 2014 wynosiły co do wysokości otworu wrzutowego – nie mniej niż 20 mm i nie więcej niż 40 mm (§ 3 ust. 3 pkt 2 poprzedniego Rozporządzenia skrzynkowego)

²⁴ w przypadku budynków wielorodzinnych, w których wyodrębnione są co najmniej 3 lokale

²⁵ art. 40 ust. 2 Pp

²⁶ „budynek mieszkalny jednorodzinny” – to budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku (art. 3 pkt 2a Prawa budowlanego)

²⁷ w przepisach Prawa budowlanego nie zdefiniowano terminu „budynek wielorodzinny”; w związku z powyższym, biorąc pod uwagę definicję „budynku mieszkalnego jednorodzinnego”, można przyjąć, że „budynkiem wielorodzinnym” jest budynek mieszkalny, inny niż „budynek mieszkalny jednorodzinny”

Pojedyncza oddawcza skrzynka, czy ich zestaw?

Ustawodawca precyzuje²⁸, kiedy powinna być umieszczone pojedyncza lub pojedyncze skrzynki, a kiedy ich zestawy. Przepisy wskazują, że:

- **oddawcza skrzynka** (klasyczna, pojedyncza) – w budynkach jednorodzinnych, czyli budynku, w którym znajduje się wydzielony jeden albo dwa lokale mieszkalne, bądź też jeden lokal mieszkalny i jeden lokal użytkowy o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku;
- **zestaw oddawczych skrzynek** – w budynkach wielorodzinnych, w których wyodrębnione są co najmniej 3 lokale.

Jakie wymagania powinna spełniać oddawcza skrzynka?

Ustawodawca w Rozporządzeniu skrzynkowym określił wymagania dla oddawczych skrzynek. Wymagania są następujące:

- **ogólne:** konstrukcja oddawczej skrzynki oraz materiał, z którego jest wykonana, zapewnia ochronę umieszczanych w niej przesyłek listowych w szczególności przed kradzieżą oraz w zakresie poufności, zabezpieczenia przeciwpożarowego, a także przed szkodliwym wpływem warunków atmosferycznych (§ 2 ust. 1);
- **elementy konstrukcyjne skrzynki** dostępne przy doręczaniu i wyjmowaniu przesyłek listowych pozbawione są ostrych krawędzi (§ 2 ust. 2);
- **elementy skrzynki** ulegające uszkodzeniu w trakcie użytkowania są wykonane w sposób umożliwiający ich łatwą wymianę lub uzupełnienie (§ 2 ust. 3);
- **wielkość skrzynki** umożliwia umieszczenie w niej przesyłki listowej opakowanej w kopertę o wymiarach 229 mm x 324 mm (§ 3 ust. 1);
- **pojemność skrzynki** umożliwia umieszczenie w niej przesyłek listowych o łącznej grubości co najmniej 60 mm (§ 3 ust. 2);
- **wymiary szerokości otworu wrzutowego** skrzynki wynoszą (§ 3 ust. 3 pkt 1):
 - nie mniej niż 230 mm i nie więcej niż 280 mm - w przypadku skrzynek, w których przesyłki listowe umieszczane są krótszą krawędzią przesyłki,
 - nie mniej niż 325 mm i nie więcej niż 400 mm - w przypadku skrzynek, w których przesyłki listowe umieszczane są dłuższą krawędzią przesyłki;
- **wymiary wysokości otworu wrzutowego** skrzynki wynoszą nie mniej niż 30 mm i nie więcej niż 45 mm (§ 3 ust. 3 pkt 2);
- **konstrukcja otworu wrzutowego** skrzynki zabezpiecza przesyłki listowe przed wyjęciem przez ten otwór (§ 3 ust. 4);

²⁸ art. 40 ust. 2 Pp

- **skrzynkę oznacza się cyframi arabskimi**, zgodnie z numeracją porządkową nieruchomości, w sposób umożliwiający jednoznaczne jej przyporządkowanie do budynku lub wyodrębnionych w nim lokali, jeżeli posiadają osobny adres (§ 4 ust. 1);
- **skrzynkę przeznaczoną dla adresata będącego osobą niewidomą lub ociemniałą** oznacza się w sposób umożliwiający adresatowi jej identyfikację (§ 4 ust. 2);
- **skrzynka zamykana jest** niepowtarzalnym kluczem w celu zagwarantowania dostępu do zawartości skrzynki wyłącznie adresatowi (§ 5).

W jaki sposób powinna być umieszczona oddawcza skrzynka?

Ustawodawca określił wymogi, w jaki sposób powinna być umieszczona oddawcza skrzynka. Oprócz wymogów co do miejsca umieszczenia oddawczej skrzynki (por. punkt powyżej) z art. 40 ust. 2 Pp, Rozporządzenie określa wymogi co do jej sposobu umieszczenia:

- **skrzynki lub ich zestawy umieszcza się** w miejscu dostępnym dla adresatów i operatorów pocztowych (§ 6 ust. 1);
- **w budynku wielorodzinnym z kilkoma wejściami** przy każdym z nich może być zainstalowany zestaw skrzynek z liczbą skrzynek odpowiadającą liczbie lokali znajdujących się w danej części budynku (§ 6 ust.2);
- **dotatkowo jedna skrzynka** może być przeznaczona na zwroty przesyłek listowych, a taką skrzynkę oznacza się napisem „**ZWROTY**” (§ 6 ust. 3);
- skrzynki lub ich zestawy **instaluje się w sposób trwały** nie niżej niż 700 mm, mierząc od podłoża do dolnej krawędzi skrzynki, i nie wyżej niż 1600 mm, mierząc od podłoża do górnej krawędzi ostatniej skrzynki (§ 6 ust. 4);
- w budynku wielorodzinnym skrzynki znajdujące się najniżej w zestawie skrzynek **przydziela się osobom poruszającym się na wózku inwalidzkim** (§ 6 ust. 5).

Należy pamiętać, że dla operatorów pocztowych miejscem dostępu do oddawczej skrzynki jest otwór wrzutowy, o którym mowa jest powyżej (§ 7 Rozporządzenia skrzynkowego), a nie cała skrzynka pocztowa. Stąd też, istnieje możliwość zainstalowania oddawczej skrzynki pocztowej w np. murowanym słupku ogrodzeniowym pod warunkiem zapewnienia swobodnego dostępu do otworu wrzutowego o wymaganych wymiarach.

Obowiązujące przepisy przewidują pewne udogodnienia dla osób o szczególnych potrzebach stanowiąc, że adresat:

- **będący osobą niewidomą lub ociemniałą** – oddawczą skrzynkę oznacza się w sposób umożliwiający adresatowi jej identyfikację (§ 4 ust. 2 Rozporządzenia skrzynkowego);
- **osobą poruszającą się na wózku inwalidzkim** – oddawcze skrzynki znajdujące się najniżej w zestawie skrzynek są im przydzielane w budynku wielorodzinnym (§ 6 ust. 5 Rozporządzenia skrzynkowego).

Czy do montażu oddawczej skrzynki potrzebne są zgody, pozwolenia, czy też zgłoszenia?

Zasadniczo, jako właściciel nieruchomości **nie musisz występować** o zgodę, pozwolenie, czy zgłaszać faktu montażu oddawczej skrzynki.

Istnieją natomiast **pewne ograniczenia** wynikające z przepisów, tj. np.:

- będąc współwłaścicielem nieruchomości powinieneś ustalić, czy uprawniony jesteś do montażu oddawczej skrzynki, czy też określony jej **sposób montażu wymaga zgody pozostałych współwłaścicieli**;
- jeżeli korzystasz z nieruchomości na podstawie np. umowy najmu, dzierżawy, bezpłatnego korzystania, powinieneś ustalić, **czy masz obowiązek uzyskania zgody od dysponenta nieruchomości** (właściciela, użytkownika wieczystego bądź posiadacza)²⁹;
- montaż oddawczej skrzynki może nastąpić **bez zgłoszenia albo wymagać jego dokonania**; powinieneś przeanalizować przesłanki zawarte w przepisach Prawa budowlanego³⁰;
- jeżeli nieruchomość objęta jest przepisami szczególnymi w zakresie jej ochrony, samodzielnie nie możesz podjąć decyzji w sprawie montażu oddawczej skrzynki, albowiem zobowiązany jesteś np. do uzyskania pozwolenia na budowę (np. w przypadku **montażu oddawczej skrzynki na obiekcie zabytkowym**).

Kto kontroluje obowiązek skrzynkowy?

Zadanie kontroli obowiązku skrzynkowego **powierzono Prezesowi UKE**³¹. Czynności w tym zakresie wykonuje **Prezes UKE lub upoważnieni przez niego pracownicy UKE**. Kontrolę obowiązku skrzynkowego można przeprowadzić wyłącznie na podstawie zawiadomienia³².

W zależności od adresu położenia kontrolowanej nieruchomości, czynności mogą przeprowadzić pracownicy Departamentu Rynku Poczтового UKE w Warszawie lub określonej Delegatury UKE.

W jaki sposób dokonuje się ustaleń w zakresie obowiązku skrzynkowego?

Ustalenia w zakresie realizacji obowiązku skrzynkowego **dokonuje się w ramach czynności podejmowanych przez Prezesa UKE**. Prezes UKE ma prawo przeprowadzić kontrolę realizacji tego obowiązku wyłącznie **na podstawie zawiadomienia** o naruszeniu obowiązku skrzynkowego³³.

²⁹ por. np. art. 3 pkt 11 Prawa budowlanego

³⁰ art. 29 Prawa budowlanego

³¹ art. 120b ust. 1 pkt 9 Pp

³² art. 127 ust. 2 Pp

³³ art. 127 ust. 2 Pp

W przypadku przeprowadzenia kontroli ustalenia i materiał dowodowy istotny dla sprawy dokumentowany jest w formie **protokołu kontroli**. Stanowią one **podstawę do ewentualnego wszczęcia postępowania** administracyjnego w przedmiocie **wymierzenia kary pieniężnej** za niewywiązanie się z obowiązku.³⁴

Prezes UKE, wykonując obowiązek kontroli wywiązywania się z obowiązku skrzynkowego, **ma prawo wstępu na teren nieruchomości**, na których znajdują się oddawcze skrzynki pocztowe.³⁵

Jakie są konsekwencje niewywiązania się z obowiązku skrzynkowego?

Przepisy Prawa pocztowego stanowią, że karze pieniężnej podlega, **kto nie realizuje obowiązku umieszczenia oddawczej skrzynki** albo umieszcza oddawczą skrzynkę **niespełniającą wymogów**, o których mowa w art. 40 Pp³⁶.

Kary pieniężne wymierza Prezes UKE, w drodze decyzji administracyjnej³⁷.

Z kolei, karę pieniężną wymierza się **po przeprowadzeniu kontroli** wszczętej na podstawie zawiadomienia o naruszeniu obowiązku skrzynkowego.³⁸

Jakiej wysokości jest kara pieniężna i co wpływa na jej wysokość?

Wysokość kary pieniężnej wynosi **od 50 złotych do 10 000 złotych**. Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes UKE bierze pod uwagę **stopień szkodliwości czynu**³⁹.

Czy Prezes UKE może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej?

Prezes UKE **może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej**, jeżeli **stopień szkodliwości czynu jest znikomy**, a podmiot **zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek skrzynkowy**⁴⁰.

Jeżeli po podjęciu czynności przez UKE zrealizowałeś obowiązek skrzynkowy, **warto powiadomić o tym fakcie Prezesa UKE**. Może to mieć wpływ nie tylko na wysokość samej kary, ale na możliwość odstąpienia od jej wymierzenia.

³⁴ art. 127 ust. 2 Pp

³⁵ art. 120b ust. 2 Pp

³⁶ art. 127 ust. 1 Pp

³⁷ art. 128 ust. 1 Pp

³⁸ art. 127 ust. 2 Pp

³⁹ art. 127 ust. 3 Pp

⁴⁰ art. 127 ust. 4 Pp

Pozostałe przydatne informacje związane z wymierzaniem kary pieniężnej zawarte są w art. 129 Prawa pocztowego:

- Prezes UKE wydaje decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej w terminie **5 lat od dnia stwierdzenia naruszenia** obowiązku skrzynkowego;
- **decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej jest ostateczna** w toku administracyjnym;
- od decyzji Prezesa UKE o wymierzeniu kary pieniężnej przysługuje Ci **prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie** – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji;
- obowiązek zapłaty kary pieniężnej **ulega przedawnieniu po upływie 5 lat od dnia**, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.